

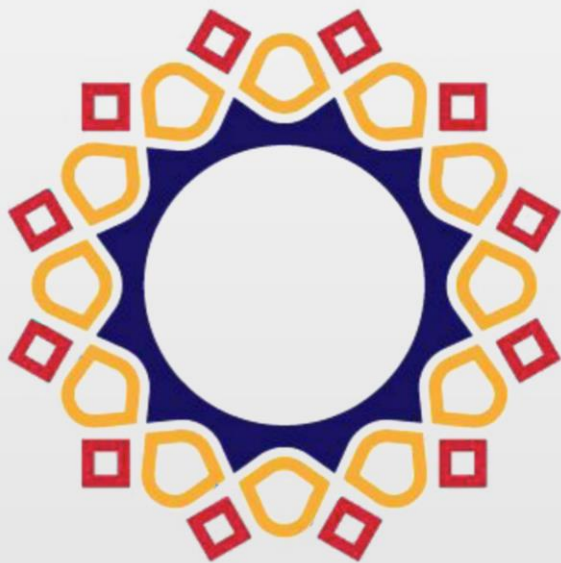
28

Series of the month of Ramadan

زنجیرا ھھیفا رھمزانی

سوننہ تین ژبیر کرہی د رھمزانی دا

یا زانایی ھیژا: محمد ناصر الدین الالبانی
وہرگیڑان: بیکہس اسماعیل عمر

مزگھفت

سوننه تين ژبير كرى د په مهرانس دا

يا زانايښ هيزا:
محمد ناصر الدين الالباني

وهرگيران:
بيكس اسماعيل عمر

مزگهفت

www.mzgaft.com

زنجیرا همیقا رهمه زانن

یا زانانین هیژا: محمد ناصرالدین الالبانی.

وهرگپران: بیکهس إسماعیل عمر.

دیزایننا ناقره وکن: سایتن مزگهفت.

دیزایننا بهرگن: ژیگر سیتھی.

هژمارا زنجیری: (28)

ژ بهرهمین: سایتن مزگهفت www.mzgaft.com

ب پشت راستی سوپاسین کامل و بی کیماسی هر هیژای خودی نه، و ئەم سوپاسییا وی دکهن، و هاریکاری ب تنی ژ وی دخوازین، و لیزقرینی بو وی دکهن ژ گونههین خو، و ئەم خو ب وی د پاریزین ژ خرابییا نهفسین مه، و نهباشیا کارین مه، و بی خودی راسته ری بکته، چ سهردابرن بو نینه، و بی سهردا بهت، و خو ههژی فی چهندی بکته، چ راسته ریوون بو نینه ئەگر خودی نهیت، و ئەز شههده کی ددهم کوچ خوداین ژ راست نین؛ ههژی پهرسنی ژبلی الله ی ب تنی، و بی ههفیشک، و ئەز شههده کی ددهم کو موحه ممه د بهنده، و پیغه مبهری ویه ﷺ، و دیقدا:

زانایی پایه بلند شیخ محمد بن ناصر الدین الألبانی خودی دلوفانیی پی بهت گوئییه: خودی تهعلا د قورئانا پیروز دا دبیثیت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقره: ۱۸۳]

د ئەفی ئایه تی دا هر وه کی ل بهر ئاماده بوویا یا بهرزه نینه، کو خودی تهعلا ئومه تا موحه ممه دی ﷺ ب یا ئینایه خواری ل سهر پیغه مبهری خو ﷺ یا ئاگه هدار کری، هر وه کی د ئەفی ئایه تی دا دیار دیت کو خودی رۆژیگرتن یا فهرز کری ل سهر وان، کا چه وا ل سهر ئومه تین بهری وان هاتیبه فهرز کرن، و ئەفه تشته کی زانیه

ل دهف هەر موسلمانه کئی ئەوین ئەفقی ئایه تا پیروز دخوینن، و
رامانا وئ ب روهنی و ئاشکه رای دزانن،

به لئی ئەو تشتی من دقیت ئەز ل سەر باخقم، تشته کئی دیتره، کیم
هه نه پئی ب حسن، یان کیم هه نه ژ خه لکی ساده پئی ب حسن،
ئەو ژ ی گو تئا خودی ته عالا یه ل دوماهییا ئایه تی ده می دیتیرت:

﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ [البقرة: ۱۸۳]

چونکی سوننه تا خودی دگه ل به نیین وی یین باوهر دار هوسا بوویه،
کو ئە گه ر ئەوی فه رمانه ک ل ئەوان کر، یان فه رزه ک بو وان دانا،
هەر یی پاک و بلند بیت، ئەو هه ما کورته ده بریت ل سەر دیا کرنا
حوکمئ ئەوی کاری، بی کو دیار بکه ت، کا جاری مه رهم یان
حیکمه ژئ چیه، چونکی مه رهما گشتی ژ راستپار دنا خودی ته عالا
بو به نیین وی، ئەو پئی بهینه تا قیکرن، و دیار بیت کا کی ژ وان دی
گوهدارییا وی که ت، و کی دی سهر پچیا وی که ت، به لئی خودی
د ئەفقی ئایه تی دا تشته ک به حس کر، نه گه له کئی عه ده تکی یه د
قورئانا پیروز دا، ئەو ژ ی؛ دیار کرنا ئە گه ری فه رمانا ب رۆژی گرتنی،

ب گو تئا خو ده می دیتیرت: ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

ژ ئەفقی دیار دبیت کو مه رهم ژ فه رزبوونا رۆژی گرتنی ل سەر
باوهر داران ئەو ب تنی نینه، هه ما خو ژ خوشی و تشتین حه لال و

پاقر بدنه پاش، نه گهر خوؤ ئهفه تشته کی پیتقی ژی بیت ل سهر هر رۆژيگره کی، به لی ئهفه ب تنی مه رهم نینه ب ئهقی رۆژيگرتنی، نه واکو خودی تهعالا فرمانا خو پی ب ئهقی چهندی ب دو ماهیک ئینای، و گوتی: ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

ئانکو مه رهم ژ دانانا رۆژيگرتنی نه وه؛ مروقی موسلمان پتر بو خودی په رستن بکته دهه یقا رۆژيگرتنی دا، پتر ژ یا نه و بهری نوکه ل سهر، و پیغه مبه ری خودی ژي ﷺ یا ئاشکه را کری، و ب دروستی ئهف مه رهما خودایی یا دایه دیار کرن، ب گوتنا خو، ههر ههر وه کی د په رتووکا دروستا ئیهمای بوخاری دا هاتی، کو پیغه مبه ری خودی ﷺ دیثیت: "من لم يدع قول الزور والعمل به والجهل فليس لله حاجة في أن يدع طعامه وشرابه" ئانکو: خودی مه رهم ژ فه رزکرا رۆژی ئه و نه بوویه، کو ب تنی خو راگری هه بیت ژ ده مه کی ده ستینشان کری، کا چه واکو ئهفه تشته کی زانایه ل دهف هه میان، و ئهف رۆژيگرین هه نی خو ب تنی ژ خواری و فه خواری دویریخن، نه خیر نه؛ به لکی ههروه سا پیتقیه نه و خو دویریخن ژ یا خودی حه رام کری ژ گونه ه و سه ریچییا، ژ وان ژي؛ شه ده کییا ژ دره و، و کاریکرا پی.

و پیغه‌مبهری ب ئە‌فئی پامانی پشت راستی یا ل سەر ئە‌فئی ئایه‌تی کری ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ ١٧٣ ئانکو: هوین خو نیزیکی خودی ته‌عالا بکه‌ن ژبلی خو نیزیکیا هه‌وه ب خو‌پراگرتنا هه‌وه ژ خواری و فه‌خواری، به‌لکی ب خو‌پراگرتنا هه‌وه ژ کارین حه‌رام ژی، وه‌کی غیبه‌تی، و نه‌میمه‌تی، و شه‌هده زوری، و دره‌وی و تشتین هوسا ژ ئە‌وان ره‌وشتین حه‌رام، یین ئە‌م هه‌می دزانن.

ژبه‌ر فی چه‌ندی پیتفیه موسلمان هه‌می بزنان، کو شکینه‌رین روژی تشتین مادی ب تنی نینن، ژ ئە‌وین به‌رنیاس و کومکری د خواری و فه‌خواری و چوونا نئینی دا، دقیت بزنان کو روژیگرتن ب تنی ئە‌فه‌نینه.

ژبه‌ر فی چه‌ندی هنده‌ک زانا روژی ژیکجودا دکه‌ن، و دابه‌ش دکه‌ن بو دوو پشکان، و ئە‌فه‌مه‌ره‌ما منه ژ ئە‌فی په‌یقی، د ئە‌فی ده‌می پیروز دا ب هه‌سکرنا خودی، نه‌خاسمه ده‌یقا ره‌مه‌زانن دا عه‌ده‌تی پتریا گوتاریژ و شیره‌تکاران ئە‌وه؛ ده‌می به‌حسی شکینه‌رین روژی دکه‌ن، ئە‌و ب تنی به‌حسی شکینه‌رین که‌ره‌سته‌ی دکه‌ن، ژ یین به‌ری نوکه مه‌به‌حس کری، ژ خواری و فه‌خواری و چوونا نئینی.

به لکی د قیابا ئه و وه کی شیره تکار و بیرئینهر بو گشت موسلمان ئه و
 گه له ک و گه له ک ل دور پشکا دووی ب زقرن ژ شکینه ریڼ
 رۆژیڼ، ئه فه ژی چونکی خه لک نوکه هوسا بین فیربووین کو
 رۆژیگرتن هه ما ب تنی ئه وه یا ژ پشکا ئیکمی، کو ئه و راگرتنی ژ
 وان تستان بکه ن بین رۆژی پی دکه قیت، به لئ ئه و نزانن کو هنده ک
 شکینه ریڼ دیتر ژ یین هه یین، ئه م دشین ناف بکه ن، ب شکینه ریڼ
 مه عنه وی.

و ئه و هه وه گوهلئ بوو گوتنا پیغه مبه ری خودی ﷺ ده می گوتی:
 "من لمر یدع قول الزور والعمل به والجهل فليس لله حاجة في أن يدع
 طعامه وشرابه" ئانکو: هه چی ئاخفتنا دره و نه راست، و
 کار پیکرنا ب وی، و کارئ نه زانا نه هیلیت، خودی چ منه ت ب
 هندئ نینه ئه و خوارن و فه خوارنا خو به یلیت. (خودئ منه ت ب چ
 تشتی نینه، به لئ مه رهم پی ئه وه؛ رۆژیگرتنا یئ هوسا چ گرنگیا
 خو ل ده ف خودئ نینه، چونکی ئه فه ل مه رهما رۆژیڼ نه گه هشتیه،
 و رۆژییا وی ئه و دویری تشتین نه دروست نه کریه).

ژ بهر هندئ فه ره ل سه ر هه ر رۆژیگره کی ئه و ئه فئ چه ندئ ژ خو
 ب حسیت، ئه ری ئه و راگرتیه ژ شکینه ریڼ رۆژیڼ بین مادی ب
 تنی، یان بین مه عنه وی ژ هه روه سا؟!

ئانکو ئەوی رەوشتی خۆ باشتر لیکر، و سەر دەریا خۆ باشتر لیکر، دەمی چوو د هەیفە رەمزانن دا؟ ئە گەر هوسا بیت، ئەفە ئەوی گوتنا خودی تەعالا بجه ئینا ل دوماهییا ئایه تی دەمی دبیژیت:

﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

به لئى هەما یی بەس رۆژ یگرتنای ل سەر هندی ماییت، کوب تنی راکرتن ژ خوارنن و فەخوارنن کریت، و ئەو یی خافل و هاش خۆ نه، و یی بەر دەوام بیت ل سەر رەوشتی خۆ یی کریت؛ ئەو رەوشتی بەری هەیفە رەمزانن ئەو ل سەر، ل قیری ئەف رۆژ یگرتنە نه ئەو رۆژییه یا مەرەما شەریعەتی پی بنهجه دبیت، د ئەف هەیفە پیروزدا، ئەوا خودی تەعالا ئاماژە پی کری د گوتنا خۆ دا دەمی گوتی:

﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

ژبەر هندی ئەم بیرا خوشک و براین خۆ دینن، کو ئەو بیرا خۆ ل ئەفی شکینەری دیتر یی مەعنەوی بینن، ئەوی کو کیم هەبن بەحس بکەن ژ شیرەتکار و پینیشاندەرا، ئەفە ژبلی خەلکی سادە ب ئەفی چەندی ب حەسن، و ل بیرا خۆ بینن، لەوما بلا ئەم د ئاگە هدار بن ل سەر ئەفی شکینەری رۆژیی؛ ئەو ژی شکینەری مەعنەوییه.

و ب لیبورینقه دیبژم کو بانگدان د ئەفرۆکه دا ل پتربیا دهوله تین ئیسلامی دا، نه بهس ل ئوردونئی ب تنئی، من ژ دیشچوونئی زانی کو ل پتربیا دهوله تین ئیسلامی، بانگئی مه غره ب دهیته دان پشتی دهمی وئی یی دروست، ئەفه ژی رویدا ژ ئەگه ری هیلانا مه بو بجهئینانا ئەحکامین شه رعی، و بجهئینانا وئی یا کرداری، و مه پشت بهستن دا ل سهر هژمارین فه له کناسی، و مه سهرنجا خو دا ل سهر تشته کی کو د ئەفرۆکه دا دیبژنئی: (رزنامه) ... سالنامه.

و ئەف سالنامه دیشچوونئی ل سهر هژمارین فه له کناسی دکهت، و ئەو عهردی د هژمیریت عهرده کئی راست، هژمارئی دده ته قی عهردی راست، ل ده مه کی دا تایبه تمه ندیین عهردی ئەقی وه لاتی مه د جیوازن د ناقبه را کویراتیبا گه لیان، و دناقبه را بلندی، و دناقبه را چیا یاندا، و نه یا دروسته کو ئیک سالنامه بگونجیت دگه ل که ناران، و بگونجیت دگه ل دهشتان، و بگونجیت دگه ل چیا یا.. نه خیر نه، ههر جبهه کی دهمی خو یی هه ی، ژبه ر هندی ههر که سه کئی شیاینین هندی هه بن ل ئەوی باژیری ئەو تیدا ئاکنجی، یان ل گوندی ئەو لی دژیت، و ئاقابوونا روژی ب چاقین خو بینیت، ئەگه ر وژ ئاقا بوو.. بلا فتاری بکهت، و ئها ئەفه یه له زکرن ب خوارنا فتاری، ههر وه کی فه رمان ل مه هاتیبه کرن د گو تنای وی دا ﷺ ئەوا ل

سه‌ری ئاماژه کری "لا تزال أمتي بخير ما عجلوا الفطر". ئانکو: هیش ئوممه تا یا ل سهر باشی، هندی ئەو له‌زی دکرنا فتاری دا بکه‌ن. و پیغه‌مبه‌ر ﷺ یی پ‌ژد بوو ل سهر بجهئینانا ئەقی سوننه‌تی، هه‌م ب شیوی فیرکاری و هه‌م ب شیوی کرداری زی.

ژ لای فیرکاری وی گو‌تیه ﷺ د وی فهرمودی دا، یا ئیامی بوخاری ده‌رئخستی د سه‌حیحا خو دا، کو پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ گو‌تیه: "إذا أقبل الليل من ها هنا، وأدبر النهار من ها هنا، وغربت الشمس فقد أفطر الصائم". ئانکو: ئە‌گه‌ر شه‌ف ژ فیره‌هات، و ئاماژه ب پ‌وژه‌لاتی کر، و پ‌وژ ژ فیره‌هات، و ئاماژه ب پ‌وژئاقای کر، و پ‌وژئاقابوو، ئە‌فه‌هینگی پ‌وژیگری فتاره‌کر.

و‌رامان ژ گو‌تا پیغه‌مبه‌ری چیه‌ه ﷺ ده‌می گو‌تی: پ‌وژیگری فتاره‌کر؟.. ئانکو: چوو دناف حوکمی (ده‌می) فتاره‌کرنی دا، و ل ئە‌قی ده‌می دا ئە‌و حوکمی به‌ری نوکه‌هاتی بخو‌فه‌دگریت، و ئە‌وه‌یا پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ ئە‌م بین ل سهر هانداین؛ که له‌زکرنه‌د فتاره‌کرنی دا، و پیغه‌مبه‌ری خودی ﷺ ئە‌ف چه‌نده‌جیه‌جی دکر هه‌تا ئە‌و ل سه‌فه‌ری، و یی سوار.

هه‌روه‌سا د سه‌حیحا بوخاری دا هاتیه: پیغه‌مبه‌ری ﷺ فه‌رمانا ئیک ژ هه‌قالین خو کر ب دروستکرنا فتاری، و وی گو‌تی: ئە‌ی

پیغهمبهری خودی روژ یا ل بهرانبهری مه، ئانکو روژ یا ئاڤا بووی، بهلی هیئش روژناهییا وی یا دیاره ژ لای پی روژئاڤای، ئینا پیغهمبهری صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بهرسڤا وی نه دا: بهلکو پشت راستی ل سهر ئهڤی فهرمانی کر، کو ئهڤه ده می دروستی فتاری یه. ڤه گو هیزه ری فهرموودی گوت: مه روژ دیت ل بهرانبهری خو، ئانکو روژناهییا روژی؛ ڤیجا ده می مه فتاره کری ئه گهر ئیک ژ مه سواری حیشترا خو ببا دا روژی بینیت.

ل ڤیری روژ ئاڤا بوو، و پیغهمبهری صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فهرمانا ئیک ژ ههڤالین خو کر فتاری دروست بکته، بوچی؟ بو لهزکرن د کرنا چاکی پی دا، هه ره کی گوتی: "لا تزال أمتي بخير ما عجلوا الفطر" ئانکو: ئوممه تا من دی هه ره د باشی پی دا مینت، یان هه ره باشی یا دناڤ واندا هه ی، هندی ئه و لهزی دکرنا فتاری دا بکه ن.

و یا گرن گ ئه م ژ ئهڤی تیینی بکه ن ئه وه؛ کو لهزکرن د فتاره کرنی دال دیف شه ریعه تی، ئه و لهزکرنه کو ئه م فتاری ب ڤه سپی بکه ن، پاش نقیژا مه غره ب زوی بهیته کرن، و پاش خه لک ب رویننه خوار، و خوارنا خو ل دیف پیثقییا خو تمام بکه ن.. ئهڤه خالا ئیک پی بوو، کو من دقییا بیره خو و هه وه لی بینم، ئه و ژی کو مکرنه دناڤه را دوو تشتاندا، ژ بین پیغهمبهری صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فهرمان پی کری، کو ئه م لهزی د

ئەنجامدانا وئ دا بکەن، ئەو ژى ئەقە نه؛ يا ئيکى: لەزکرن د شکاندنا رۆژيى دا، و يا دووي: لەزکرن بۆ کرنا نقيژا مه غرەب.

و شکاندنا رۆژيى وه کى د سونمه تى دا هاتى ب قه سپان ده سپى دکەت، به لى ئە گەر قه سپ ل بهر دهست نه بوون ب چه ند قورچين ژ ئاقى، پاش دى نقيژى کهى ب کوم ل مزگه فتى،

کاره کى ديتر کو من دقيت بيرئنانى ل سەر بکەم، ئەوه يا د فەرمووده يا بهرى نوکه دا هاتى، کو پيغه مبه ر ﷺ گو تيه: "وأخروا السحور" ئانکو: پاشيى گيرو بکەن، يان پاش بيخن، که واته پاش ئيخستنا پاشيى، پيئقيه بهر و قاژى فتارى بيت، پيغه مبه رى خودى فەرمان يا ل مه كرى، ئەم لەزى د خوارنا فتارى دا بکەين، به لى پاشيف پيئقيه بهيته گيرو کرن، ب درهنگى بخوين، به لى جفاکى نوکه ب ته مامى بهر و قاژى ئەقى چه ندى يه، هەر وه کى دهيته ديتن کو پترىيا خه لکى ئەقرو ده مز ميره کى بهرى بانگى سپيدى پاشيى دکەن، ئەقە ژى ب دژى سوننه تا پيغه مبه ريه ژ گوتن و کريارا وى، ئانکو ب دژى سوننه تا گوتنى و کرياريه.

هنده ك ژ سه حابين پيغه مبه رى ﷺ خوارنا پاشيى هند گيرو دکرن، هه تا گه له ک کيم مابا کو گوھ ل بانگى بيت، ههروه سا د فەرمووده کا دروست دا هاتيه، تيدا ب ساناهيکرن و ئاسانکارييا

تایینن ئیسلامی دیار دیت، و ئەو ئیک ژ بنه‌مایین ئایینی ئیسلامی یه، و ئەقه ئەوه یا موسلمان شانازیی پی دهن، ب تایه‌تی ژ یا په‌یوه‌ندی ب روژیی قه هه‌ی، خودایی مه‌زن به‌حسی ئەقی چهن‌دی کریه، و ئەو ئایه‌تین به‌حسی روژیگرتنی دکهن، ب ئایه‌ته‌کی ب دو‌ماهیك ئینایه و گو‌تییه: ﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ﴾ [البقرة: 185] ئانكو: خودی د شه‌ریعه‌تی خو دا تشتی ب سانا‌هی، و خو‌ش بو هه‌وه د‌فیت، و وی زه‌حمه‌ت، و نه‌خو‌شی بو هه‌وه نه‌فیت.

هه‌روه‌سا بی‌غه‌مه‌ری خودی ﷺ د‌بی‌ت‌یت: "إِذَا سَمِعَ أَحَدَكُمْ النِّدَاءَ وَالْإِنَاءَ عَلَى يَدِهِ، فَلَا يَضَعُهُ حَتَّى يَقْضِيَ حَاجَتَهُ مِنْهُ" ئانكو: ئە‌گه‌ر ئیک ژ هه‌وه گو‌ه ل بانگی بوو، و ئامانی خو‌ارنی - ف‌ی‌جا چ ئامانی خو‌ارنی بیت، یان قه‌خو‌ارنی بیت، ئاف بیت، یان شیر، یان هه‌ر تشته‌کی دی بیت، ژ یین پاشیفگر پاشیفی پی دکهن، و گو‌ه ل بانگی بوو، بلا نه‌بی‌ت‌یت: نو‌که خو‌ارن حه‌رام بوو،... نه‌خ‌یر... خو‌ارن بو‌وی حه‌رام د‌یت یی ژ خو‌ارنی خ‌لاس بو‌وی، و به‌س کری، ه‌ینگ‌ی بو‌وی که‌سی دروست نینه ئەو زی‌ده‌تر بخوت، یان قه‌خوت، شنی ف‌یقی بخوت؛ ئە‌قه کو‌پشتی وی پ‌یتش‌یا خو‌ ژ خو‌ارنا به‌ر س‌ینگ‌ی خو‌ وەرگرتی، ژ یا ئە‌وی دخ‌وار،

به لئ ئە گەر گوھ ل بانگی بوو، وئەوی ل دویف پیتشیا خو خوارن و قەخوارن نه خوارییه، ل قیرئ پیغه مبهری ﷺ ریک یا پیدای، و ب ئاشکه رای و ب زمانه کئ عه ره بیی ديار و ئاشکه را یا گوتی:

"إِذَا سَمِعَ أَحَدُكُمْ النِّدَاءَ وَالْإِنَاءَ عَلَى يَدِهِ، فَلَا يَضَعُهُ حَتَّى يَقْضِيَ حَاجَتَهُ مِنْهُ" ئانکو: ئە گەر ئیک ژ هه وه گوھ ل بانگی بوو، و ئامان هیش یی دهستی دا، بلا نه دهینت، هه تا پیتشیا خو ژئ وه رگريت.

مه رهم ژ بانگی ل قیرئ، ئانکو بانگی دووی، و مه رهم پی بانگی ئیکئ نینه، ئەوی هنده ک ب خه له تی قه دیژئئ: (بانگی به سکرئ) و ئەقی تشتی ژئ چ بنه ما بو نینه، ئانکو ناچیتت ئەم بیژنه بانگی ئیکئ؛ بانگی به سکرئ، چونکی بانگی دووی دیته بانگی به سکرئ، و ئەقه ژئ یا د قورئانا پیروز دا هاتی، و خودئ ته عالا دیژت:

﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ﴾ [البقره: ۱۸۷] ئانکو: و بخون و قه خون هه تا رونا هییا دورست ل عه سمانی بو هه وه ئاشکه را بیت، و ژ تاریا شهقی جودا بیت، پاشی خو ژ ئەوان تشتان یین رۆژی پی دکه قیت بدهنه پاش، وهه تا شهف ب ئاقابوونا رۆژی دهیت، هوین ته مامیی بدهنه رۆژیی.

ژ ئه فئی چهندی دیار دبیت کو خوارن حهرام دبیت د ئهوی دهمی دا
 یئ نفیژا سپیدی تیدا دروست دبیت، نه کو ناقبره ک هه بیت دناقبره
 ههردوو کاراندا، (پاشیف و نفیژا سپیدی) و چ خو پراگرتن نینه
 بهری هینگی ب چاریکه کی یان کیتر، یان پتر دناقبره دهمی کرنا
 نفیژا سپیدی، و حهرامبوونا خوارنی، هیچ تشته کی هوسا نینه
 ئیکجار، چونکی هندیکه نفیژه ئه و واجب دبیت ژ دهمی دهرکهفتنا
 روژه لاتا راستگو، و خوارن حهرام دبیت ل سهر روژیگری ب
 دهرکهفتنا روژه لاتا راستگو، و دناقبره ئه فان ههردوو فهرماناندا
 چ ژیکه بوون نینه، ژ بهر هندی هاتیبه د ئهوی فهرمودی دا ئه و
 بوخاری و مسلم فه دگو هیزن ژ عبد لله ی کوری عومهری ژ
 پیغه مبهری خودی ﷺ گو تیبه: "لا یغرنکم اذان بلال فإنا یؤذن لیقوم
 النائم ویسحر المتسحر" ئانکو: هوین ب بانگی بیلالی ب سهردا
 نه چن - ئانکو بانگی ئیکی - چونکی ئه و بانگ ددهت، وه کی
 ئاگه هدراری، دا مروقی نقستی ژ خه و رابت، و یئ بقیت روژی
 بگریت پاشیفی بخوت. و چونکی ب ئه فی بانگی دا یئ نقستی
 هشیار بیت، و یئ رابیت پاشیفی دا فیره بگه هیت بخوت، و
 گو تیبه ﷺ: "فکلوا واشربوا حتی یؤذن ابن أم مکتوم" ئانکو: فیجا
 هوین بخون و فه خون هه تا ئبن مه کتوم بانگ بدهت، و ئبن مه کتوم
 ناقی وی عمره، و ئه و یئ کوره بوو، و ئه فه ئه وه یئ دهرحه قا ویدا

هاتیبه خوار: ﴿عَبَسَ وَتَوَلَّى ۝۱ أَن جَاءَهُ الْأَعْمَى ۝۲﴾ [عَبَسَ: ۱-۲] ههتا دو ماهییا نایه تان، ئەفه ئەوه، دا بانگی دووی فهدهت، ئەو بانگی کو خوارن پی حه رام دبوو، و نقترا سپیدی پی حه لال دبوو.

و دبیت ئەف پرسیاره بهیته سه ر هزرا هنده ک مروخان، ئەری باشه چهوا بانگ فه ددا و ئەو پی کوره؟ به رسف: عه مرئ کوری ئبن مه کتومی رازیوونا خودی ل سه ر بیت دا چیه سه ر بانی مزگه فتی، و ئەوی سپیده نه ددیت؛ به لی دا خو گریت ل هیقییا هندی، هنده ک د به را بورن و ئەوی ئاگه هدار بکه ن، قیجا ده می دیتبان سپیده هی ده رکه فت، و به لاف بوو، و گهش بوو ل ئەسه مانان، دا بیژنی: "أصبحتَ أصبحتَ" ئانکو: "ل ته بو سپیده، ل ته بو سپیده" و ئەو هینگئ دا بانگی فه دهت، و ئەری هوین ل قیری تیبینی دکه ن کو بانگفه دانا ئبن مه کتومی هینگئ بوو؛ ئەگه ر سپیده ده رکه فتنا، و خه لکه کی دیتبا، و د ریکاندا چووبان، شنی دگوتنی: "أصبحتَ أصبحتَ" دا ئەو شنی بانگ دهت، ئەقجا د ئەقی چهندی دا به رفه هییا هه ی، کو بانگیژی خو گيرو دکر بو فه دانا بانگی سپیدی، هه تا ئەوی گوھ ل خه لکی بیا، و ئەو پی دیژن: ل ته بو سپیده، ل ته بو سپیده.

و پیغه مبهری خودی ژی ﷺ گوئییه: "إِذَا سَمِعْتُمُ النِّدَاءَ وَالْإِنَاءَ عَلَيَّ يَدُهُ فَلَا يَضَعُهُ حَتَّى يَقْضِيَ حَاجَتَهُ مِنْهُ" ئانکو ئە گەر ههوه گوهل بانگی بوو، و ئامان (قیجا چ یی خوارنی بیت، یان فه خوارنی) هیشتا یی دهستی وی دا، بلا نه دانیت، هه تا ئەو پیتشیا خو ژی وهر گریت.

و خودی تهعالا راستیا ئەقی چهندی دیارکر، دهمی ل دو ماهییا ئەوان ئایه تین گریدای ب رۆژیگرتنی فه گوئی: ﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [البقرة: ١٨٥] ئانکو: خودی تشتی ب ساناهی و خوش بو ههوه دقیت، و زهحمه تی و نه خوشی بو ههوه نه قیت.

ئەقجا ژ فهقی خهلهت، و دژی سوننه تی ئیک بیژیت: دهمی رۆژیگر گوهل بانگی بوو، و پاریه ک ددهقی وی دا بیت، پیتشیه بینیت دهر.. بهلکی ئەفه ژ سنور بهزاندن، و زیده ره ویی یه ددینی دا، و خودایی جیهانی ئەم یین شیره تکرین، و ئاگه هدار کرین د پهرتووکا خو دا، و د سوننه تا پیغه مبهری خودی دا ﷺ ئەم زیده گا قییبی ددینی خو دا نه کهن.

ئەفجا د قورئانا پیروژ دا گوئییه: ﴿يَتَأَهَّلَ الْكِتَابَ لَا تَعْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ﴾ [النِّسَاء: ۱۷۸] ئانکو: ئەى گەلى خودائین پەرتووکی (مەرەم پى جوھى و فەلا) ھوین زیدە گافیى ددینى خودا نە کەن، و ژبلى یا راست ل سەر خودى نە ییژن. و پیغەمبەرى ژى ﷺ گوئییه: "إِيَّاكُمْ وَالْغُلُوَّ فِي الدِّينِ فَإِنَّمَا هَلِكُ مِنْ قَبْلِكُمْ بِغُلُوِّهِمْ فِي دِينِهِمْ" ئانکو: ھشیاری بن ھوین و زیدەرەوییا ددینى دا، نى ھەما ئەوین بەرى ھەوە تیچوون، ب زیدەرەوییا وان ددینى واندا.

ئەفجا ئە گەر پیغەمبەرى ﷺ بۆ مە دیار کریت، کو پرسە یا خوارنا پاشیفى یا بەرفرە ھە ھەتا گوئی: "إِذَا سَمِعَ أَحَدَكُمْ النَّدَاءَ وَالْإِنَاءَ عَلَى يَدِهِ فَلَا يَضَعُهُ حَتَّى يَقْضِيَ حَاجَتَهُ مِنْهُ" ئانکو ئە گەر ئیک ژ ھەوە گوھ ل بانگی بوو، و ئامان ھیش یى ددەستى وی دا، بلا نە دانیت ھەتا ئەو پیتقییا خو ژى وەرگرت.

و ئەفە وە کى بەرھنگارییى یە بۆ خودى و پیغەمبەرى ﷺ، کو مروف ییژتە وی یى گوھ ل بانگی بووی ئەوی خوارنى ژ دەفى خو بینەدەر و ب ھافیژە عەردى، ئەفە نە ژ سوننەتى یە، بەلکى بەروفاژى سوننەتى و بەروفاژى راستەخویا فەرمانا پیغەمبەرییە

ﷺ
و پەس

و گه له ک پرسیار ژ من هاته کرن، دهرباره ی دروستیا ئه فئ
 فهرموودئ، و من دهرفته تا دهرهینانا پرسیارین هوسا نینه، ژ بهر
 هندئ ئه ز پیش وهخت پیشکیشی هه وه دکهم کو ئه ف فهرمووده
 یا هه ی د بهر به لاقتین شهش پهرتوکین سوننه تی دا، ژ وان ژ ی (سنن
 ابي داود) و ئه و پهرتوکا سیی یه ژ ههر شهش پهرتوکین بهرنیاس، یا
 ئیکئ (صحیح البخاری) و یا دووی (صحیح مسلم) و یا سیی (سنن
 ابي داود)، ئه ف فهرمووده یا د فئری دا.

ههروهسا یا هاتییه گوتن د پهرتوکا (المستدرک) یا ئه بو عبدالله
 الحاکم، ههروهسا پیشه وایئ سوننه تی ئیام أحمد بن حنبل خودئ
 دلوقانیی پی بهت دهرهینایه د پهرتوکا خو یا مهزن و بهرنیاس دا
 “مسند الإمام أحمد” ئه فجا ئه ف فهرمووده نه ژ فهرمووده بین بیانیه،
 به لکی ژ وان فهرموودین گه له ک بهر به لاقه ژ بین کو پیشه وایین
 سوننه تی بین که فن و ب سه نه دین راست (صحیح) فه گوهاستین.

و ل فئری ئه ز دبیژم وه کی دو ماهیک ئینان بو ئه فئ په یفی، چونکی
 به لکی ئیک ژ هه وه پرسیاره ک هه بیت، و ئه م بشین به رسقا وی
 بدن ب ئانهیا خودئ، ئه ز ئه فئ په یفی ب گوتنا پیغه مبه ری خودئ
 ب دو ماهیک دئیم ده می دبیژت: **“إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى**
رُحْصُهُ كَمَا يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى عَزَائِمُهُ” و د ریوایه ته ک دی دا گوئییه:

"کما یکره ان توتی معصیته". ئانکو: خودی چه ز ژ هندی دکهت، دستویرین وی بهینه وهرگرتن و ب کارپیکرن، کا چهوا چه ز ژ هندی دکهت، فه رمانین وی بین موکم بهینه وهرگرتن و کارپیکرن. دوو ریوایهت "إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى رُخْصُهُ كَمَا يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى عِزَّتُهُ" ریوایه تا دووی "کما یکره ان توتی معاصیه". ئانکو: خودی چه ز ژ هندی دکهت، دستویرین وی بهینه وهرگرتن و کارپیکرن، کا چهوا که رب ژ هندی فه دبیت سه ریچیا وی بهیته کرن.

ژ بهر هندی ناییت مروقی موسلمان ب ساری خو پاریزیت، و ژ خو نه گریت وی بکهت یا پیغه مبهری خودی ﷺ ئەم ل سەر هانداین، و دهستیری پی دایه مه، و هه تا قیری بلا بهس بیت.

والحمد لله رب العالمین...

هشیارکرنهک ل سهر بهردهوامبوونا خوارنا پاشیفن دگهل گوهلپوونا بانگن سپیدی (وهرگیپر)

پشتی زانایی پایه بلند شیخ: محمد بن ناصر الدین الألبانی خودی دلوقانییی پی بهت، بهحسی هندی کری؛ کو دروسته نه گهر بانگی نقیڑا سپیدی هاته دان، و ئامانی خوارنی، یان فه خوارنی، یان ههر تشته کی پاشیف پی دهیته کرن، ددهستی کهسه کی دا بیت، نه و ته مامییی بدهتی، و پیتقییا خو ژئی وهرگریت، و پشتبهستن ب فهرمووده کا پیغه مبهری خودی کر ﷺ ل سهر نه فی بابه تی، و دینت مه رهم ژ نه وی فهرموودی بانگی دووی یه، نه و بانگی بو سپیده یا راستگو (الفجر الصادق) دهیته دان، نه کو بانگی ئیکی، و دینیت نه وین دینن: دقیت دگهل گوهلپوونا بانگی سپیدی، و خوارنه ک دده فی کهسه کی دا نه و خوارنه بهیته هاقیتن، نه فه یا خه له ته، و بهروفاژی سوننه تی یه، و نه دویره نه فه بکه فیه لهن زیده رهوییا ددینی دا... هتد، ژ یا زانایی بهریز به ره فانی ژ نه فی بوچوونی کری، و به لگه ل سهر دیار کرین خودی دلوقانییی پی بهت، و ل فیرده و سا خو شاد بکه ت.

به لی من دقیت به رسقی ل سهر نه فی بوچوونی بدهم، چونکی من نه ف نامیلکه یا وهرگیری بو زمانی کوردیی شرین، لی نه ف بهندی

به‌لنگاز ئەقی بوچوونئ دروست ناییت، و ئەفه نه‌بوچوونا منه خودئ لمن بوریت، به‌لکی ئەفه بوچوونا جمهورئ فقهه‌زانایه، و پتریا زانایین فه‌رموودئ، و هەر چوار پیشه‌وایین ئیسلامئ، ژ خودایین هەر چوار مه‌زه‌ه‌بین فقهئ، و هیج‌ه‌تا وان ژئ بکورتئ ئەفه‌یه:

یا ئیکئ: خودئ ته‌عالا گوئییه: ﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۗ ثُمَّ أَتَمُوا الصِّيَامَ إِلَىٰ اللَّيْلِ﴾ [البقره: ۱۸۷] ئانکو: و هوین بخۆن و فه‌خۆن هه‌تا گه‌شاتییا سپیدئ ژ ره‌شاتییا شه‌قی ئاشکه‌را دبیت، و ده‌مئ ئەلندا دورست ده‌یت، پاشی هوین خو ژ ئەوان تستان بین رۆژی پئ دکه‌فیت بده‌نه پاش، و هه‌تا رۆژ ئا‌فا دبیت و شه‌ف ده‌یت هوین رۆژیئ ته‌مام بکه‌ن .

گوئن: ئەفه به‌لگه‌یه‌کی ئاشکه‌رایه‌کو خودئ ته‌عالا ده‌ستیریا دای هه‌تا ده‌مئ به‌ری ئەلندئ، کو دبیته‌ ده‌مئ هه‌لاتنا راستگو، ئەو ژئ ده‌مئ دروستئ نفیژا سپیدئ یه، دروسته‌ ئەقی ماوه‌ی دا که‌سه‌ک بخۆت و فه‌خۆت، وه‌کی دی چینابت، چونکی ب گوه‌لییوونا بانگئ سپیدئ؛ ئەفه ئاگه‌هدارییه‌ل سه‌ر ئاشکه‌را کرنا گه‌شاتییا سپیدئ ژ ره‌شاتییا شه‌قی، و ئەفه ئەو ده‌مه‌ یئ خودئ حه‌رام کری ل

سەر رۆژیگری، ئەو تشته کی بخۆت یان قهخوت، ههتا دهمی بانگی مغرب، و رۆژ ئاڤا دبیت.

یا دووی: ئەڤه ژبلی گهلهک زانایین فهرموودی ئەوی فهرموودی لاواز ددانن، و دبیین یا دروست نینه، و پێچهوانهیه بۆ دهقی قورئانی، و چهند فهرموودین دیتر یین دروست، و کارئ سهلهفال سهر نهبوویه، ئەوین گوتین یا دروسته ژئ، هوسا یا شرۆڤه کرین ب لایه کئ هوسا کو بگونجیت دگهله دهقین شهرعی، لهوما گوتینه: مههره ژ ئەوی فهرموودی ئەوه؛ ئەگه بانگی ئیکئ هاته دان، ئەو بانگی بهری ده رکهتنا ئەلندی، نه کو بانگی دووی. (1)

چونکی ل سهر دهمی پێغه مبهری خودی ﷺ دوو بانگ دهاته دان، ئیک بیلالی ددا خودی ژئ رازی بیت، و ئیک ئبن ئوم مهکتومی ددا خودی ژئ رازی بیت، فینجا بانگی بیلالی بۆ وئ مههرمی بوو دا مروڤئ نقستی هشیار بکهت، و ئامادهیین خو بکهت چ بۆ خوارنا پاشیقئ ئەگه رقیابا ب رۆژی بیت، یان دهستنقیژئ بگریت.. هتد، و بانگی ئبن ئوم مهکتومی بۆ ده رکهفتا ئەلندی دهاته دان، و ئاگه هداریا خه لکی بۆ دهمی هاتنا سپیده هییا راستگۆ، و بهسکرنا پاشیقئ، و کرنا نقیژئ سپیدی، هه ر وه کی پێغه مبهری خودی ﷺ

(1) النووي (رحمه الله) في المجموع (333/6)

گوتیه: : "إِنَّ بِلَالًا يُؤَدِّنُ بِلَيْلٍ، فَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يُؤَدِّنَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ" (1)

ژبه رهندی گوتن: ئە گەر رامان پێ ئەفه بیت، ئەفه ریککهفتن دناقههرا فهرموودی و قورئانی ژى دا چیبوو، ههر وه کى د رىوايه ته ک دیتر دا هاتیه: "وكان المؤذن يؤذن إذا بزغ الفجر" (2) ئانکو: بانگ بیژی بانگ ددا ئە گەر سپیده هه لاتبا و ده رکهفتبا. له و ما گوتن: ئەها ئەفه ئیحتیملان ئەوئ چهندی دکهت کو مه رهم پێ بانگی دووی یه، و ئەو فهرموودا دبیژیت: "إِذَا سَمِعَ أَحَدَكُمْ النِّدَاءَ وَالْإِنَاءَ عَلَى يَدِهِ" مه رهم پێ بانگی ئیکى یه.

یا سیی: زانا دبیژن: ئەفه ئە گەر بانگ ل ده می وئ یی دروست دا بهیته دان، ژخو ئە گەر که سه ک بزانیته ده می هیش یی مای، و هیش سپیده نه هه لاتیه، و بانگ ب چهند خوله کان به رى ده می وئ دهیته قه دان، هینگى زانا دبیژن بو قى دروسته ئەو پیتقییا خو بخوت و قه خوت هندی بزانیته سپیده هییا راستگو نه هه لاتیه، به لئ ئە گەر زانین ب ئەقئ چهندی نه بیت، و پشت راست نه بیت، هینگى بو وى

(1) رواه البخاري ومسلم.

(2) رواه البيهقي، ثم قال: وهذا إن صح محمود عند عوام أهل العلم على أنه صلى الله عليه وسلم علم أنه ينادي قبل طلوع الفجر بحيث يقع شره قبيل طلوع الفجر.

یا دروست نینه ئەو وه بکەت، نه خاسمه ئە گەر ژ قەستا وه بکەت،
یان وه کی عەدەتە کی لیکر بیت.

و بیگومان یا باشتەر و یەدەگتەر ئەو ئەقی چەندی بهیلت، و
دروستی عیادەتی خۆ نه ئیختە گومانی، و پاراستنی ل سەر بکەت،
لەوما ئە گەر کەسە کی گوھ ل بانگی بوو بلا ئیکسەر دەست ژ
خوارنی و قەخوارنی و هەر تشتە کی رۆژی پی دکەفیت بهیلت، و
ئە گەر پارێه ک یان قورچە ک ددەقی ویدا بیت بلا ب هاقیژیت،
ژخۆ ئە گەر بزانی ب پشتراستی هیش دەمی دروستی نئیژا سپیدی
نه هاتییه، و زانین ب ئەقی چەندی هەبیت، هینگی دروستە ئەو
پیتفییا خۆ ژ پاشیقی وەرگریت هەتا پشتراست دییت، بەلی وه کی
مه گوتی: یا باشتەر و یەدەگتەر ئەو ئەو ئەقی چەندی نه کەت، و
خۆ ژ گومانی دویر بیخت، و سلامەتی و دروستیا عیادەتی خۆ ب
پارێزیت. (1)

(1) انظر: "فتاویٰ رمضان للشيخ عبد العزيز بن باز (ص: 201)
انظر: مجموع فتاویٰ للشيخ محمد صالح العثيمين (ج: 19 سؤال رقم: 772).

والحمد لله رب العالمین وصلی الله و سلم علی
نبینا محمد وعلی آله و صحبه أجمعین

مزگفت

www.mzgaft.com